Автор: Ірина Феофанова
063 812 82 57
Iryna.Feofanova@gmail.com
Я погоджуюся на публікацію на сайті УкрДрамаХаб.
Мої п’єси використовувати тільки за моєї згоди.

ЧУЖЕСРАНКА
трагікомедія на одну дію

Сцена перша

Зима. Де-не-де на полях сніг. Поворот з асфальтованої дороги на бездоріжжя. Перед поворотом автобусна зупинка, зверху букви, замотані чорним поліетиленом. На зупинці сидять МАРИНА (35, худенька, низенька) та двоє її дітей - МАРК (6) і ЗЛАТА (4). Поряд на лавці переноска з котом, під лавкою - яскравий пластиковий чемодан на колесиках, колись новий, блискучий, а зараз подряпаний, з тріщиною від падіння. Діти туляться до мами - холодно,- а Марина поправляє їм шарфи й шапки. По асфальтованій дорозі їде віз з дровами, запряжений коником. На возі сидить ДІД ПЕТРО (80). Дід збирається повертати на бездоріжжя. Марина підхоплюється і махає руками перед возом.

МАРИНА: Зупиніться, будь ласка!
ДІД ПЕТРО: Я тайво... на Калинівку.
МАРИНА: Так ми теж!

Дід Петро натягує віжки – зупиняється.

ДІД ПЕТРО: Тррр… *(Марині)* Звідкіль?
МАРИНА: З Бучі...
ДІД ПЕТРО: Що ж ти одразу не сказала, дитино?!

Дід Петро жваво зіскакує з возу, одним махом кладе на віз чемодан, переноску з котом, обережно підсаджує дітей, приговорюючи:

ДІД ПЕТРО: Боже, Боже, яке горе, іроди бісові, що наробили. А ви, діточки, вуха затуляйте, діда старого-дурного не слухайте *(до Марини)* А батько де? Не з вами?
МАРИНА: В ЗСУ.
ДІД ПЕТРО: Воює? Боже, Боже...

Дід Петро хоче допомогти і Марині - подає їй руку. Марина із сумнівом дивиться на трудову, брудну руку діда, та все ж подає свою і залізає на віз.

МАРИНА: Дякую...

На воза сідає й дід Петро, струшує віжки.

ДІД ПЕТРО *(коніку):* Пішла!

Коник повільно рушає з місця. Віз звертає на бездоріжжя, їде, вдалині видніється невеличке село. Марина мовчить, обіймає дітей, дід тяжко зітхає і починає після паузи:

ДІД ПЕТРО: А в Калинівці чекає хто?
МАРИНА: Тітка, мамина сестра. Ольга Василенко.
ДІД ПЕТРО: Землемєрша?
МАРИНА: Ви її знаєте?
ДІД ПЕТРО: Та хто ж Ольку-зємлємершу не знає, всі знають, вона ж старостою хотіла буть, навіть билася з Михалича жінкою.
МАРИНА: З ким?
ДІД ПЕТРО: Михалич, староста, Олька його жінці коси рвала, бо та гречку нашим роздавала...
МАРИНА *(з сумною усмішкою):* Не скучно у вас.
ДІД ПЕТРО: Є таке...
МАРИНА: І тихо. *(прислуховується)* Незвично тихо.
ДІД ПЕТРО: Бо у нас тут пупа закопано. І тою войною німці стороною обійшли, і росіяни тепер обійдуть.
МАРИНА: Було б добре - більше тікати нам нікуди.
ДІД ПЕТРО: Дасть Бог, скоро закінчиться война, і в Бучу свою вернетесь.
МАРИНА: Нема більше куди вертатися...
ДІД ПЕТРО: Попали? Дому нема
МАРИНА: Бучі нема...

Віз заїжджає в село, проїжджає повз крайню хату, через паркан розмовляють власниця садиби ПИСАНЧИХА (50, повнувата, рум'яна, в красивій хустці) та БАБА НЮРА (75), яка їхала по вулиці і злізла з велосипеду, порозмовляти. Побачивши віз, Писанчиха та баба Нюра завмирають, з цікавістю оглядають Марину та її дітей.

МАРИНА *(Писанчисі та бабі Нюрі):* Доброго дня.
БАБА НЮРА *(привітно):* Доброго!
ПИСАНЧИХА *(крізь зуби):* Здарстє.

Віз їде далі, Писанчиха та баба Нюра не спускають з нього погляду.

БАБА НЮРА: Бєженці, навєрно, цікаво, до кого?
ПИСАНЧИХА: Згадали про село, ти диви, що ж ви в мирний час не їздили, га?
БАБА НЮРА *(мружачись вслід возу):* До зємлємерши, чи шо?
ПИСАНЧИХА: І горда яка, бачили? З висока така. *(перекривлює)* "Доброго дня".
БАБА НЮРА: Точно до Ольки-зємлємерши...
ПИСАНЧИХА: Чужесранка *(спльовує).*

Сцена друга

Сільська хата, вітальня, просто, але чисто: новий диван, білі занавіски, скатертина нагладжена на великому столовому столі, сервант з красиво виставленими сервізами та статуетками радянського зразка. Ніде ні пилинки. ОЛЬГА (55) заносить з вулиці чемодан та переноску з котом, за нею сором'язливо заходять Марина, Марк та Злата.

ОЛЬГА *(ставить чемодан та переноску на підлогу):* Не густо, але й не пусто, чим багаті, тим і раді...
МАРИНА: Та ви що, тьоть Оль, все чудово.

Марина відкриває переноску - звідти вискакує кіт. Ольга кидає на нього оціночний погляд. Марина помічає цей погляд і поспішає пояснити:

МАРИНА: Це Граф, він кастрований, вихований, нічого не зробить.
ОЛЬГА: Ладно, хай обвикнеться, а потепліє - на вулицю.
МАРИНА: Як скажете.
ОЛЬГА *(вказує на диван):* Спати тут будете, диван добротний, два на метр шістдесят, осінню тіки купила - як знала, що згодиться. От тут дьоргаєш, розкладеш *(одним махом розкладає диван)* Поміститесь?
МАРИНА: Так, так, все добре.
ОЛЬГА: Там кухня *(вказує на двері),* он де моя кімната, туалет, вибачайте, сільський, на вулиці...
МАРИНА: Нас все влаштовує, не переживайте.

Кіт заскакує за диван.

ОЛЬГА: А диван драти не буде?
МАРИНА: У нього кігті обрізані.
ОЛЬГА: Та то я так, просто новий, жалко. Але головне, як то кажуть, почувайте себе як вдома *(нахиляється до дітей, теребить їм щічки)* Домовилися? Марк, Златочка? Робіть, що хочете, хоч на головах стійте, тьотя Оля все дозволяє.

Ольга сміється, а діти такі само напружені - тиснуться до Марини, навіть не всміхаються.

МАРИНА: Дякуємо вам. За все.

Марина різко поривається і обіймає Ольгу, Ольга від неочікуваності завмирає, а потім все ж кладе руки на спину Марині, але якось скуто, невпевнено. Аж тут чутно характерні звуки - кіт дере диван.

Сцена третя

Сільська хата, кухня. Марк та Злата сидять за столом, перед ними пусті тарілки - фарфорові, з квітами. Марина дістає з печі казан, накладає дітям у тарілки картоплю з м'ясом, діти хекають і їдять, не дочекавшись, поки остигне.

МАРИНА: Котики мої, почекайте, гаряче...

У кухню з торбами, повними продуктів, заходить Ольга.

ОЛЬГА: Всьо, пиши - пропало. Свєтка з магазину каже: завозу не буде, всьо, що на полках є - більше не чекайте. *(бачить вогонь у печі)* Ти піч топила?
МАРИНА: Картоплю з м'ясом готувала, як бабуся в казані, будете?
ОЛЬГА: Не треба піч торкати, я ж просила, тут не все так просто...
МАРИНА: Я бачила як ви робите і все так само...

ОЛЬГА *(різко):* Печі більше не торкайся!
МАРИНА: Добре... як краще хотіла.
ОЛЬГА *(оцінюючи поглядом тарілки на столі):* І м'яса менше клади, економити будемо.
МАРИНА: Я в місто пішки сходжу, куплю м'яса.
ОЛЬГА: Та м'ясо є, кабана, якщо що, заколемо, але нашо так багацько дітям класти? Все одно не доїдять!
МАРИНА: Тьоть Оль, я можу ще гроші на продукти дати, ви скажіть, у мене є...
ОЛЬГА: Боже, та гроші тут до чого? Ти чула, що я тобі про магазин кажу? Часи не ті, та й не на курорт приїхали... Ти тільки не ображайся.
МАРК *(відставляючи тарілку):* Мам, я більше не хочу.
ОЛЬГА: О, а я що казала?!
ЗЛАТА: І я не хосю.

Ольга красномовно дивиться на Марину. Марк встає із-за столу і зачіпає тарілку - тарілка з рештками картоплі та м'яса падає, з гуркотом розбивається. Марк і Злата лякаються, падають на підлогу. Марина поспішає до них - намагається підняти, обіймає.

МАРИНА: Ні, дітки, ні, все добре, це лише тарілка... і вставайте, тут скло... Марк, Злата...
МАРК: Вибач, мам...
МАРИНА: Нічого, це на щастя...

Ольга супиться, закушує губу, щоб нічого не ляпнути, і збирає друзки з підлоги.

МАРИНА *(обтрушує дітей від скла, Ользі):* Я куплю, люмінарку вам куплю, цілий набір...
ОЛЬГА: Куплю, куплю. От звикли ви в городі все грошима міряти, а цьому сервізу знаєш скільки років? Все пережив, а дітей твоїх не пережив.
МАРК: Я не хотів...
ОЛЬГА: Канєшно. І обої обмальовувать не хотів, і кіт ваш диван додирає - теж не хотів, да?
МАРИНА: Тьоть Оль, не треба.
ОЛЬГА *(порізавшись склом):* Зараза.

Сцена четверта

Село, вулиця. Сонячно, снігу вже нема, грязюка підсохла. Марина, Марк та Злата йдуть по вулиці у напрямку воріт Ольги, одягнені так само тепло, як і в першій сцені, їм явно жарко - розстібнуті, шапки зняли, в руках несуть.

МАРК: Мам, а війна закінчиться і поїдемо з Калинівки?
МАРИНА: Звісно, синку, ми тут тимчасово.
МАРК: Тому тьотя Оля молиться, щоб війна скоріше закінчилася? Щоб ми поїхали?

Марина з сумною усмішкою куйовдить Марку волосся.

МАРИНА: Тьотя Оля хороша, просто БД... просто звикла жити сама, а тут ми.
МАРК: І наш кіт.
МАРИНА *(всміхається):* Так, Граф теж трохи в стресі чудить, дався йому той диван...

Вулицею кривою ходою йде добряче випивший ВАЛІК (25). Марина розмовляє з дітьми і не звертає на Валіка уваги, а от він здаля сверлить її поглядом.

МАРК: А коли війна закінчиться, то тато за нами сюди приїде? Чи як?
МАРИНА: Не знаю, ми з татом про це ще не говорили, щось придумаємо...
ВАЛІК *(різко):* Хто будете?

Марина та діти зупиняються, здивовано дивляться на Валіка.

МАРИНА: Що?
ВАЛІК *(підходить ближче):* Звідкіля будете?
МАРИНА: Ми? З Бучі приїхали, а що?
ВАЛІК *(ще крок до Марини):* До кого?

Марина відступає на крок назад, інстинктивно хапає дітей за руки.

МАРИНА: А ви хто такий і чому питаєте?
ВАЛІК: Зараз розкажу чому...

Валік дістає із-за поясу чорний пістолет. Марина лякається, ховає дітей за свою спину.

МАРИНА: Ви що? Опустіть пістолет!

Валік наставляє пістолет на Марину.

ВАЛІК: До кого приїхали?
МАРИНА: До... До тьоті Олі... Ольга Василенко...
ВАЛІК: Зємлємєрша?
МАРИНА: Так, я... опустіть!
МАРК: Мам...

Марк виглядає із-за маминої спини, Злата починає тихенько плакати. Марина тремтить, тримає дітей за спиною. Валік звертає увагу на налякані очі Марка, опускає пістолет.

ВАЛІК: Точно не ДеЕрГе?
МАРИНА: Що? Ні!

Валік ховає пістолет за пояс і йде, куди йшов. Марина перелякано дивиться йому вслід. З двору виглядає Ольга.

ОЛЬГА: Білу курку не бачили? Сиділа на яйцях, тепер нема... Ей, ви чого?
МАРИНА: Тьоть Оль, у нього… пістолет...
ОЛЬГА: У кого?

Марина вказує тремтячою рукою вслід Валіку, який нерівно йде далі.

ОЛЬГА: Валік?
МАРИНА: Він... погрожував нам...
ОЛЬГА: Погрожував? Дітям? А я йому зараз дам!

Ольга миттю вибігає з двору і біжить за Валіком.

ОЛЬГА *(кричить):* Валік! Стій! Стій, бісова кров! Валік!

Валік обертається, бачить Ольгу і прискорює кроки. Ольга обертається до Марини та дітей, які так і стоять на місці, налякані, в очах сльози.

ОЛЬГА *(Марині):* А ви в хату, бігом! *(біжить далі по вулиці, кричить)* Валік! Я ж тебе за дітей розірву! Валік!

Сцена п'ята

Сільська хата, вітальня. На дивані сидять Марина, Марк і Злата. Злата плаче, Марк її заспокоює, а Марина заморожена, дивиться в одну точку на підлозі. Поряд на дивані кіт, вмивається. Двері різко розчахуються - з вулиці забігає розхристана, захекана Ольга.

ОЛЬГА: Падло, ох же падло.

Марина підхоплюється.

МАРИНА: Що? Що він вам зробив?
ОЛЬГА: А що він мені зробить? Він мене боїться, мене в Калинівці всі бояться, тому й дьору до мамки дав. Я йому кричу: "Стій!" - а він щось з штанів дістає...
МАРИНА: Пістолет!
ОЛЬГА: На мене, гадьониш, наставляє! Я йому кулаком, а він до мамки в двір і в хату. А Писанчиха на поріг і очі свої вилупила, я їй: диви, що коїться? Твоє непутьове по селу з пістолетом, дітям погрожує. А вона: та це він мене вбивати йшов! То роби щось, виродка народила, алкоголіком виховала, а він мені дітей лякає.
МАРИНА: То зброю відібрали?
ОЛЬГА: Де там! Вона ж мене далі двору не пустила! Каже: пріватна собствєность. Але нічо, я поліції вже подзвонила, щас приїдуть, годок десять йому випишуть, давно пора. Війна, а воно ходить, напивається серед дня і ходить... Зла, яка ж я зла. Будуть у мене знати, ох будуть.
МАРИНА: Ви така безстрашна, тьоть Оль, так кинулися за ним.
ОЛЬГА: А як не кинутися?! Таке з рук спускать на можна. І де воно той пістолет взяло? Чи, може, видали? То хай думають, кому видають...
МАРИНА: Може, вам чаю? Нам всім чаю? Липового?
ОЛЬГА: Та яке там, тут по п'ятдесят би, але війна, не можна.

Ольга сідає на диван, машинально гладить кота. А Марина обіймає дітей, витирає з щічок Злати сльози.

МАРИНА: Все добре, вже все добре.
МАРК: Мам, а він росіянець, так?
ОЛЬГА: Валік? Боже збав, ні, наш, калинівський.

МАРК: Чому тоді вбити нас хотів?
МАРИНА: Синку, від подумав, що ми чужі.
МАРК: А ти казала, що в Україні ми всюди свої...
МАРИНА: Я так думала, Марк, раніше.
МАРК: А тепер? Не думаєш?

Марина зітхає, відповісти не встигає - Ольга, почувши шум за вікном, вскакує з дивану і визирає у вікно.

ОЛЬГА: Ви гляньте, йде, ноги ледь волочить, а йде.

Марина теж виглядає у вікно, з цікавістю виглядають і діти.

МАРИНА *(напружено):* Він заходить в сусідню хату?
ОЛЬГА: Нічо, нічо, поліція приїде, зараз як получить по саме не хочу...
МАРИНА: Але він що... ваш сусід?
ОЛЬГА: Тут хата його батька покойного, з Писанчихою коли свариться, то тут живе і п'є, і дружків водить, а я терпіла, я все терпіла, а тепер хватить!
МАРИНА: Але... як нам тепер тут жити, якщо він сусід? Тьоть Оль, я боюся.
ОЛЬГА: Да перестань, зараз поліція його забере, ти що - погрожувать дітям, це таке ніхто не простить *(вглядаючись у вікно)* О, приїхали! Ще швидко, молодці. Пішли, діти хай тут, а ти давай зі мною - якісь показанія давать, чи що там...

Ольга поспіхом виходить, Марина - за нею. Марк та Злата лишаються на дивані. Злата сумно дивиться на Марка.

ЗЛАТА: Я хосю дьодьому...
МАРК *(зітхає):* Я теж.

Сцена шоста

Село, біля двору Валіка стоїть поліцейський автомобіль. Хвіртка відкрита, біля хвіртки - Ольга, сором'язлива Марина, котра не знає куди від нервування діти руки, та декілька сусідів - баба Нюра, КАТЕРИНА (45), ВАСИЛЬ (50).

ОЛЬГА *(сусідам):* І ото ховалося воно за мамкиною спідницею, ховалося і повернулося. Думав в хаті закриється і всьо тобі. А ні - зараз поліція його в наручниках виводитиме, а я плюну прямо в харю, во вам хрест, люди, плюну!
КАТЕРИНА: Я давно казала, що Валік погано скінчить, от, тепер маємо.
ВАСИЛЬ: Та в тероборону його треба, щоб дурью не маявся.
КАТЕРИНА: Та кому він в теробороні нада?
БАБА НЮРА: Щось довго не виходять. Чи б'ють його, чи шо?
ОЛЬГА: Хай б'ють! Хай так всиплять, щоб на все життя запам'ятав!

Двері хати Валіка відкриваються - виходять ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ПЕРШИЙ (45), ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ДРУГИЙ (35) та ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ТРЕТІЙ (35). У формі, в бронніках, зі зброєю. Перший поліцейський щось стискає в кулаці. Серйозні, поспіхом виходить з двору. Ольга та Марина роблять крок на зустріч поліцейським, а вони, нічого не сказавши, вже відкривають двері поліцейського автомобіля і збираються сісти.

ОЛЬГА: Ей, а ви куди, хлопці?
МАРИНА: Мені підписати нічого не треба?
БАБА НЮРА: А Валік? Живий?
ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ПЕРШИЙ: Живий, що з ним станеться?! А ви стали чого? Додому йдіть! *(поліцейським)* Поїхали.
МАРИНА: І ви нічого нам не поясните?
ОЛЬГА: Він дітям погрожував! Ось, племінниці моїй! Пістолетом!
ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ПЕРШИЙ: Ось ваш пістолет.

Поліцейський перший розкриває кулак і висипає на землю рештки червоного пластмасового пістолету.

ВАСИЛЬ: Іграшковий, чи що?
ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ПЕРШИЙ: А ти як думав? Звідкіля у нього справжній? В країні війна, а ви дурників валяєте.

Марина підіймає уламки червоного пістолету.

МАРИНА: Але... той був чорний...
ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ПЕРШИЙ: Дамочка, подякуйте, що за ложний визов штраф не виписали, з самого району мчали *(поліцейським)* Все, погнали!

Поліцейські сідають в автомобіль і газують. Сусіди з усмішкою зиркають на Марину та Ольгу й розходяться. Марина так і розглядає уламки пістолета в своїх руках, а Ольга - руки в боки, роздратовано дивиться на Марину.

ОЛЬГА: Іграшковий пістолет? Ти знущаєшся?
МАРИНА: Той був чорний, клянуся, і тяжкий, я бачила - він витяг його з-за поясу не так легко, як іграшку, а як щось тяжке...
ОЛЬГА: Ти хоч розумієш, що мені тепер буде? Ти поїдеш, а він мені хату спалить.
МАРИНА: Але ж він... не я...
ОЛЬГА: Боже, і я ж як та дурна по селу бігала...
МАРИНА: Ви самі казали, що він на вас теж наставляв пістолет!
ОЛЬГА: Та хіба я так далеко бачу? Наставляв щось, то, може, середній палець? А я таку бучу подняла, і поліцію...
МАРИНА: Це був справжній пістолет! Я впевнена!
ОЛЬГА *(дратується все більше):* А ти спеціаліст? Ти розбираєшся?
МАРИНА: Ні, але...
ОЛЬГА: От з цього і треба було почати! *(кричить)* Все, марш в хату!
МАРИНА: Не розмовляйте так зі мною! Я ні в чому не винна!
ОЛЬГА: Винна, не винна, а з двору більше ні ногою, нагулялася вже!
МАРИНА: Тьоть Оль, що ви таке кажете? Ми з дітьми не сидітимемо вдома, ми нічого такого не зробили!
ОЛЬГА: От у себе вдома і не сидітимете, а поки у мене в гостях - я буду вирішувати, що робити! *(кричить)* Марш в хату! Марш!!!

Марина здригається від крику.

Сцена сьома

Сільська хата, кухня. Вечір, за вікном темно. Сумна Марина, Марк та Злата сидять за столом. Ольга роздратована, грюкає посудом - насипає в тарілки суп, кладе ложки, хліб, і все без єдиного слова.

МАРИНА: Тьоть Оль... ну, давайте без цього, скільки можна в мовчанку грати?

Ольга не відповідає, сідає за стіл, починає їсти. Їдять і діти, а Марина з сумом дивиться на Ольгу.

МАРИНА *(зітхає):* Чому *я* відчуваю себе винною, чому *я* маю виправдовуватися і щось доводити?
ОЛЬГА: Годі, не хочу нічого про це чуть, забули, крапка.
МАРИНА: Це не схоже на крапку.
ОЛЬГА *(підвищує голос):* Господи, я вже говорю з тобою, чого ти ще хочеш?
МАРИНА: Щоб ви мені вірили...

Хтось стукає у вікно з вулиці, діти здригається.

МАРИНА: Не лякайтеся, це хтось до тьоті Олі. *(Ользі)* До вас, так?

Ольга виглядає у вікно.

ОЛЬГА *(зітхає роздратовано):* Та щоб вас всіх неладна взяла.
МАРИНА *(налякано):* Він? Сусід?
ОЛЬГА: Мати його... Писанчиха...

Ольга накидає на себе хустку і поспіхом виходить. Марк та Злата питально дивляться на Марину.

МАРИНА: Ви їжте, їжте, я зараз...

Марина виходить з кухні.

Сцена восьма

Марина, кутаючись у куртку, виходить з будинку Ольги. Біля вікон кухні стоять Ольга та Писанчиха (трохи випивша, рум'яна, голосна).

ПИСАНЧИХА *(кричить):* Поліцію на мого сина! За іграшку? Ти головою не вдарилася, га?
ОЛЬГА: А я мала мовчати?
ПИСАНЧИХА: Мала мозгі включити! Звідкіля у Валіка пістолет? Воно дурне, але ж не тупе!
МАРИНА: У нього є пістолет, він справжній.

Ольга та Писанчиха озираються на голос Марини. Писанчиха міряє Марину зневажливим поглядом.

ПИСАНЧИХА: Явілось ясне сонечко, чужесранка!
МАРИНА: Чуже... хто?

ОЛЬГА *(Марині):* Не звертай уваги, йди в хату.
ПИСАНЧИХА *(Марині):* Я тобі за свого сина горлянку перегризу, поняла, чужесранка?
ОЛЬГА: Не називай її так!
ПИСАНЧИХА *(Ользі):* Поселила кого не попадя і колотить все село!
ОЛЬГА: Хто ще колотить! За Валіком своїм дивися! І що шо пістолет дитячий, це не нормально ходити і махати під час війни!
МАРИНА: Пістолет не дитячий, він справжній!
ПИСАНЧИХА: То може, це в тебе справжній? Може, це ти моєму Валіку погрожувала?
МАРИНА: Що?
ПИСАНЧИХА: А доведи, шо не так! Я зараз поліцію на тебе визову!
ОЛЬГА: Ти больна?
ПИСАНЧИХА: А ти?

Писанчиха робить крок до Ольги, Ольга відсахується, махає рукою перед своїм обличчям.

ОЛЬГА: Боже, а перегар від тебе!
ПИСАНЧИХА: Я як стьоклишко, по собі не мірь!
ОЛЬГА: Да ти шо, стьоклишко вона, що мати, що син - сім'я алкоголіків.
ПИСАНЧИХА: Шо ти сказала?
ОЛЬГА: Шо чула!
ПИСАНЧИХА: Повтори!
ОЛЬГА: А то шо?
ПИСАНЧИХА: А то то!

Писанчиха кидається на Ольгу з кулаками, Ольга дає здачу - хапається Писанчисі у волосся. Кричать, вовтузяться, Марина намагається їй розборонити.

ПИСАНЧИХА: Ах ти ж гадіна!
ОЛЬГА: Курва кончена!
ПИСАНЧИХА: Да я тобі... Відпусти!
МАРИНА: Перестаньте!
ОЛЬГА: Щоб знала, стерво!
МАРИНА: Годі! Тьотя Оля! Відпустіть її!
ПИСАНЧИХА *(верещить):* Відпусти!!!

Сцена дев'ята

Сільмаг. За стійкою СВЄТА (35, яскраво нафарбована, з укладкою). Невелика черга - баба Нюра, Марина, а за нею Писанчиха з підбитим оком (після бійки з Ольгою).

БАБА НЮРА *(вказує на вітрину):* І от тих смоктульок півкіло.

Свєта без поспіху зважує цукерки. Баба Нюра пакує у торбу куплене (крупи, цукор, хліб і цукерки).

СВЄТА: Вісімдесят гривнів...

Баба Нюра відраховує гроші, а Марина підходить до стійки ближче.

МАРИНА: Доброго дня, мені чотири пачки морозива, Пломбір...

Свєта робить вигляд, що не помічає Марину і обертається до Писанчихи.

СВЄТА: Що вам, хресна?
ПИСАНЧИХА *(вказує на полицю з хлібом):* А дай, Свєтіку, два кірпічика...
МАРИНА: Чекайте, але ж моя черга, дайте мені морозиво, чи сама можу з холодильника взяти?
СВЄТА *(грубо):* Краще йди звідси, чужесранка.
МАРИНА: Ви не продасте мені морозиво?
СВЄТА: Я тобі нічого не продам.
ПИСАНЧИХА: Це магазин для своїх, поняла?
МАРИНА: Ви серйозно?
ПИСАНЧИХА: Понаїхали всякі і порядки свої роблять.
МАРИНА: Які порядки? Я прийшла купити морозиво!
СВЄТА: Купиш, а потім скажеш, що ми тут наркотіки тобі продали?
МАРИНА: Ви нормальні? Які наркотики?
ПИСАНЧИХА: Так і зробить, і поліцію визове, як на мого Валіка...
СВЄТА: Чужесранка.

Свєта, Писанчиха та баба Нюра з презирством дивляться на Марину, вона ледь стримується, щоб не заплакати, відступає назад, до дверей.

Сцена десята

Село, двір Ольги. Ольга прополює клумби з квітами. З вулиці у хвіртку заходить заплакана Марина.

ОЛЬГА: А тепер шо? Казала ж: сиди в хаті.

Ольга кидає сапку і поспішає до Марини. Марина без слів кидається в обійми до Ольги.

ОЛЬГА: Господи, та що сталося?
МАРИНА *(ледь вимовляє через сльози):* Називають мене чужесранкою...
ОЛЬГА: Писанчиха? А я їй зараз під другим оком фінгала поставлю!
МАРИНА: Вони всі називають... всім не поставите...

Ольга зітхає, гладить Марину по спині. Аж тут над головами чується протяжний свист. Марина різко відсахується від Ольги.

МАРИНА *(кричить):* На землю!

Марина падає на землю, прикриває голову руками. Ольга здивовано дивиться на Марину і тут з поля чується сильний вибух. Ольга палає поряд з Мариною.

ОЛЬГА *(пошепки):* Що це в біса таке?
МАРИНА: Вона... вона вже тут.
ОЛЬГА: Хто?
МАРИНА: Війна...

Сцена одинадцята

Сільська школа, клас. Парти посунуто в бік, вікна закладені мішками з піском. До стіни прикріплена маскувальна сітка - її плели і не доплели. Біля дошки стоїть СТАРОСТА (50, високий, повний, діловий), навколо нього зібралося півсела - дід Петро, баба Нюра, Писанчиха (синець під оком вже зійшов), її син Валік, Катерина, Василь, Ольга та інші односельчани.

СТАРОСТА: Я, як староста, пропоную не панікувати.
ОЛЬГА: Куди ж не панікувати? Тут рішать щось треба - росіяни на Калинівку йдуть!
СТАРОСТА: Не горлопань, Олька, ще не йдуть!
ОЛЬГА: Мости зірвані, їм на Київ один путь - через нас!
СТАРОСТА: Не факт, може, через Березівку підуть, чи через Городещу, варіантів море!
ОЛЬГА: Вони зайняли Березівку і Городещу, по телевізору навіть балакали! Вони вже там, очнісь, Михалич!
СТАРОСТА: Та не підуть вони на нас!
ДІД ПЕТРО: А якщо-таки на нас? Боже, Боже…
СТАРОСТА: То є тероборона, поліція...
ОЛЬГА: Ти з дуба впав? Ми відрізані від усіх!
ВАСИЛЬ: То так, вони ж стали по колу, їм до траси тіки через нас, Олька права.
ПИСАНЧИХА: А там колона, Валік на лісапеті ганяв, дивився, танків п'ятдесят... Скажи їм, Валік!

Писанчиха штурхає Валіка в бік. Валік киває: так.

ОЛЬГА: Не можна їх на Київ пускать!
БАБА НЮРА: І до нас не можна! Он Степанівку росіяни спалили, одної цілої хати.
ОЛЬГА: І я про те, люди!
СТАРОСТА: Та Господи ж ти Боже, ще нічого не сталося, а ви голосите!
ОЛЬГА: То думати треба зараз, а не коли станеться!
КАТЕРИНА: Але що ми можемо? Хіба у діда Петра одна рушниця на все село...
ДІД ПЕТРО: Не робоча, клинить.
ПИСАНЧИХА: Отож бо й воно. Ми нічого не можемо. Підуть через нас, то по хатах і молиться.
ОЛЬГА: І так просто пустимо на Київ?
ВАСИЛЬ: А у тебе є інші варіанти? Чи лягати під танки?
СТАРОСТА: Ніхто лягати не буде! Ми щось придумаємо, поговорити спробуємо...
ОЛЬГА *(пирскає зі сміху):* З ким? З рашистами? Поговорити?
ДІД ПЕТРО: Мочити їх треба, прости Господи.
СТАРОСТА: Ми мирні люди, росіяни нас не чіпатимуть!
БАБА НЮРА: Вся Україна мирна, вони ж чіпають!
ОЛЬГА: Михалич, ти такий наївний!
ПИСАНЧИХА: Так, а що нам з голими руками на танки? Переїдуть і далі поїдуть, толку?
КАТЕРИНА: От-от, толку вмирати просто так?!
ПИСАНЧИХА: І я просто так не хочу!
ДІД ПЕТРО: То давайте вмремо не просто так!
СТАРОСТА: Все, годі, разоралися! Давайте конкретні пропозиції! У кого є конкретні?

Староста питально оглядає присутніх, всі мовчать, навіть Ольга опускає погляд. І тут з боку вхідний дверей чується:

МАРИНА: Я маю пропозиції.

Всі обертаються і бачать у прочинених дверях Марину.

ОЛЬГА: Я ж просила: сиди вдома!
ПИСАНЧИХА *(неголосно):* Куди ж без чужесранки, всюди свого носа сує...

Марина підходить ближче до дошки.

СТАРОСТА: Це збори для жителів села.
ОЛЬГА: Дай їй сказати. *(Марині)* Кажи, тіки бігом.
МАРИНА: Спершу село треба заблокувати - трактори, ескалатори, у кого що є - обкопаємо по периметру. Дерева звалимо, паркани якісь, все, аби росіяни не знайшли в село.
СТАРОСТА: Ну ти смішна, чужесранка, вони через поле обійдуть!
МАРИНА: А нам того й треба. От дивіться!

Марина бере крейду й робить замальовку на дошці - малює умовно село, обводить його колом і малює як підуть танки збоку від села.

МАРИНА: Через ліс не підуть - ясно. А от через поле пройдуть і впруться у балку, а тут ми їх і чекатимемо.
ОЛЬГА: Ми? Чекатимемо?
МАРИНА: З коктейлями Молотова. Пусті пляшки Свєта з магазину вже готує, я їй сказала, пінопласт є, масло, бензин - думаю, знайдемо по селу.
СТАРОСТА: Ти телевізора, дівчино, передевилася, не все так легко.
МАРИНА: Ми в Бучі коктейлями перші колони зупинили.
ПИСАНЧИХА: Да ладно, і ти зупиняла?
МАРИНА *(з гордістю):* В один бетеер попала, спалахнув, як свічка.

Всі здивовано дивляться на тендітну Марину, а вона зі все більшою впевненістю продовжує:

МАРИНА: Коротше, засядемо тут *(показує на дошці)* і чекатимемо колону. Перших пропустимо, а останніми підуть бензовози, от їх і треба спалити. Нема топлива - нема танків.
СТАРОСТА: То колона стане, а росіяни підуть по селу шаритися, не дурні - знають, що щось да у нас є.
МАРИНА: Так хай йдуть, ми дамо їм топлива.
ПИСАНЧИХА: Ти не здуріла, чужесранка? Може, їх ще й нагодувати?
МАРИНА: І нагодуємо, обов'язково. Але перед тим в їжу миш'яку, а в топливо - масла і солі жменю. Поїдуть і по путі в Київ стануть, назавжди... От такий план.
СТАРОСТА: І кому ти пропонуєш то всьо робити?
ВАСИЛЬ: Я окопи можу копати, трактор є, не проблема.
ДІД ПЕТРО: Я руками копатиму!
БАБА НЮРА: А я борщу наготую, отрую за милу душу.
КАТЕРИНА: Може, пиріжки їм напекти?

БАБА НЮРА: Давай пиріжки.
МАРИНА: А я візьму на себе коктейлі Молотова.
ОЛЬГА: І я з тобою
СТАРОСТА: Ох, дурні... Всеремося, але не здамося. Я з вами.
ВАЛІК *(робить крок вперед):* І я.

Всі здивовано дивляться на Валіка.

Сцена дванадцята

Балка за селом. Наверху балки, в чагарниках, на куфайках сидять Марина та Валік. Поряд стоять ящики, заставлені коктейлями Молотова. Валік їсть бутерброд, на колінах пакетик з ще парою бутербродів. Марина напружено вдивляється вдалину. Валік дістає з пакету ще один бутерброд, простягає Марині.

ВАЛІК: Точно не хочеш?
МАРИНА: Точно, дякую.
ВАЛІК: Буде, канєшно, прикол, якщо вони підуть не в нашу зміну. Я собі не прощу, якщо хоч один танк не спалю.
МАРИНА: Хіба в тому річ, хто танк спалить?
ВАЛІК: А що, мені б хотілося. А ти правду про бетеер сказала?
МАРИНА: Правду.
ВАЛІК: От так легко його захєрачіла?
МАРИНА: Чого ж легко? Перед тим десять коктейлів мимо.
ВАЛІК: А я в школі в баскіт грав - точно попаду.
МАРИНА: Зараз чого не граєш?
ВАЛІК *(відмахується):* Ай, таке... стімула нема...

Валік продовжує їсти бутерброд.

МАРИНА *(після паузи):* А ти мені чесно скажеш?
ВАЛІК: А?
МАРИНА: То був справжній пістолет?

Валік жує і киває: так.

МАРИНА: А іграшку де взяв?
ВАЛІК: У мамки на чердаку повно такого добра, я малий був, то батько мене балував - з роботи їде, завжди щось привезе...
МАРИНА: А зараз де той пістолет?
ВАЛІК: Як де? Зі мною.

Валік дістає чорний пістолет, показує Марині.

МАРИНА: Сховай!
ВАЛІК: Та ладно, це для цього... самозахисту.
МАРИНА: Ага, я вже бачила твій самозахист.

Марина та Валік сміються.

МАРИНА: І він реально робочий? І пулі є?
ВАЛІК: А нашо я б його без пуль купляв?
МАРИНА: Ти його ще купив?
ВАЛІК: Опа, мамка йде, їй ні слова.

Валік ховає пістолет. Підходить Писанчиха з трьохлітровою банкою молока і двома чашками, сідає поряд з Мариною та Валіком.

ПИСАНЧИХА: А я вам молока, свіженького, ще тепле...

Писанчиха розливає молоко в чашки.

МАРИНА: Я не буду, у мене непереносимість лактози, дякую.
ПИСАНЧИХА: Не знаю, що там у тебе за непереносимість, а від молока моєї Анжеліки ще ніхто не відмовлявся...
МАРИНА: Ви корову назвали Анжеліка?
ПИСАНЧИХА: Ну! А бичок у мене - Король.

Марина сміється. Писанчиха простягає їй чашку молока, Марина із сумнівом дивиться на чашку, але все ж бере її, по троху п'є.

ПИСАНЧИХА: А тебе до речі як звать?
МАРИНА: Мене?
ПИСАНЧИХА: А то вже якось невдобно Чужесранкою називать, а імені не знаєм...

Марина не встигає відповісти - чується гуркіт. Марина, Писанчиха та Валік вскакують, вглядаються.

ВАЛІК: Їдуть!
МАРИНА *(Валіку):* Все пам'ятаєш? Запалюєш і даєш погоріти пару секунд, потім кидаєш.
ПИСАНЧИХА: Матінка Божа, мені теж кидати?
МАРИНА: Не зараз, чекаємо бензовозів.

Присідають, ховаються. Марина і Валік підхоплюють по коктейлю, а Писанчиха пошепки молиться, хреститься.

ПИСАНИЧИХА: Господі, Ісусє, Хрісте, Син Божий, помілуй мя грешную. Господі, Ісусє, Хрісте, Син Божий, помілуй мя грешную…

ВАЛІК *(міцно стискаючи коктейль Молотова, перекрикуючи гуркіт танків):* Може, вже?

Марина обережно визирає в балку.

МАРИНА: Рано.
ПИСАНЧИХА: А якщо не вийде?
МАРИНА: Вийде.
ВАЛІК: Тільки потім не гальмуйте, мамо, а одразу дьору.
МАРИНА: Так, в ліс, як домовлялися.

ПИСАНЧИХА: Куди в ліс? Я ж не знаю, про що ви домовлялися...
МАРИНА *(вдивляється в балку):* А тепер пора.

Марина та Валік підпалюють запальничками коктейлі Молотова, які тримали в руках.

ПИСАНЧИХА: Що пора? Куди пора? А мені, що робити?
МАРИНА *(простягає Писанчисі підпалений коктейль):* Рахуєте до п'яти і кидаєте.
ПИСАНЧИХА *(тремтячим голосом):* Один, два...
ВАЛІК: П'ять!

Валік кидає свій коктейль в балку.

ПИСАНЧИХА: Я... я не можу...

Валік забирає у Писанчихи її коктейль і кидає в балку теж, а Марина вже подає наступний підпалений. Валік кидає коктейль за коктейлем, Марина подає, а Писанчиха тремтить і хреститься. Валік кидає черговий коктейль і внизу балки спалахує.

ВАЛІК: Попав, ви бачили? Попав!
МАРИНА *(подає Валіку підпалений коктейль):* Ще один бензовоз, давай!

Валік кидає коктейль, кидає і Марина - внизу балки знову спалахує.

ВАЛІК *(підстрибує від радості):* Трьохочковий!
МАРИНА: А тепер валимо! Бігом!
ВАЛІК: Мамо, вставайте!

Марина та Валік підіймають Писанчиху, втрьох тікають у напрямку лісу. За їх спинами чуються постріли.

ПИСАНЧИХА: Господи помілуй, Господи помілуй...

Пострілів все більше, кулі свистять над головами Марини, Валіка та Писанчихи. Валік відстає, дістає свій пістолет, розвертається в напрямку пострілів. Марина помічає, що Валік відстав, обертається до нього.

МАРИНА: Валік!
ВАЛІК: Тікайте, я прикрию!
ПИСАНЧИХА: Сину, ти шо вздумав?
ВАЛІК: Тікайте!!!

Валік стріляє у напрямку пострілів. Біля його ніг падає граната. Валік в нерозумінні дивиться на гранату, Марина кидається до Валіка, відштовхує на землю і накриває його своїм тілом. Лунає вибух. Все поглинає темрява. В темряві чується крик:

ПИСАНЧИХА: Чужесранка, вставай! Вставай! Чужесраночка!

Сцена тринадцята

Лікарняна палата, все біле, яскраве - стіни, стеля, вікна. На білому ліжку під крапельницею лежить Марина. Голова перебинтована, обличчя в подряпинах, виглядає Марина блідою, схудлою. По обидва боки від неї на ліжку сидять Марк та Злата, Ольга метушиться - підбиває Марині подушку, поправляє ковдру.

ОЛЬГА: А потім, як ти і, як то кажуть, прєдсказала, вони стали посеред траси *(ще раз поправляє подушку)* Так зручно? І оце друга в світі армія, прости Господи, бігом в кущі - пиріжки баби Наді подіяли, - а техніка всьо, задимілася. Далі наша артилерія попрацювала, Михалич координати передав куди треба, і там тепер від тої армії мокрого місця не лишилося...
МАРК: Чорне місце лишилося...
ОЛЬГА: Ну да, чорне, Валік на лісапеті їздив - відео нам зняв, мо й тобі покаже.
МАРИНА *(Марку):* І ти це відео дивився?
ЗЛАТА *(з гордістю):* І я!

Марина з докором дивиться на Ольгу, Ольга знизує плечима.

ОЛЬГА: А шо, там нічо такого й видно не було.

Ольга змовницьки підморгує Марку, той всміхається. Двері палати привідкриваються, обережно заглядає Писанчиха.

ПИСАНЧИХА: Тук-тук, можна?
МАРИНА: Заходьте.
ОЛЬГА: Тіки не довго - вона ще слаба...

В палату заходить Писанчиха, за нею - Валік, Староста, Катерина, Василь, баба Нюра і дід Петро. У Старости в руках грамота в рамці.

ОЛЬГА: Ото ви прям всім селом? Я ж казала: вона тіки прийшла до тями...
МАРИНА: Тьоть Оль, все добре...
ОЛЬГА: Та де там добре? Врач зараз побачить і...
СТАРОСТА: Не бурчи, Олька, ми по ділу...

Староста вертить в руках грамоту, прокашлюється і починає урочисту промову:

СТАРОСТА *(Марині):* Ми тут подумали і вирішили, що ти тепер у нас почесний житель села. І от грамоту виписали, і 10 соток виділили, от, це тобі, тіки... є момент...
ПИСАНЧИХА: Ми ж так і не взнали твого імені, а Олька *(зиркає на Ольгу)* заупрямілась: сама вам скаже і всьо.
ОЛЬГА: Я ж не знала – нашо питаєте!
СТАРОСТА: Тому так і написали...

Староста простягає Марині грамоту, тепер видно, що там написано: "Урочиста грамота. Нагороджується Чужесранка..."

ПИСАНЧИХА: Чужесранка... Але ж це любя!

Марина бере слабкими руками грамоту, сміється. Писанчиха обіймає Марину, підходять і всі інші - обіймаються. Великі загальні обійми.

Кінець.

Квітень 2022 року, м. Яремче, Україна.